

Ügyszám: NAIH/2020/7765/2
Ügyintéző: dr. Fischer Róbert

Dr. Korom Renáta részére
jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár
Honvédelmi Minisztérium

hm.jihat@hm.gov.hu
hm.jf@hm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony!

A honvédelmet érintő egyes törvények módosításáról szóló törvény véleményezésre megküldött tervezetéhez a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételeket teszem.

Előjáróban jelzem, hogy a törvénytervezet részletes indokolása visszatérően a tervezett módosítások szükségességének, céljának, tartalmának bemutatása helyett csak azt rögzíti, hogy milyen szabályokat tartalmaz az adott törvényi szakasz, vagy túlságosan általános megállapításokat tartalmaz. A módosítással kapcsolatos lényeges információk hiányában nem lehetséges alappal következtetni a konkrét módosítások céljára (Pl.: 10. §, 14. §, 23. §, 27. § stb.).

1. Az adatvédelmi hatásvizsgálati lapok szintén túl általános megállapításokat tartalmaznak, az esetlegesen felmerülő konkrét adatvédelmi problémákra nem reflektálnak. Megjegyzendő, hogy a honvédelmi célból rögzített biometrikus adatok nyilvántartására vonatkozó hatásvizsgálati lap (III/2.) nem áll összhangban a törvénytervezet normaszövegével, hiszen azt rögzíti, hogy *„az adatkezelés a műveleti területen megjelenő, a Honvédség kijelölt erőit támogató, azzal szembenálló, vagy azzal kapcsolatba kerülő civil személyek, valamint a szembenálló katonai erők tagjai esetében végezhető”*. Megállapítható, hogy ez a jelenleg hatályos, a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.) 24/R. § (4) bekezdésében foglaltaknak feleltethető meg. A tervezet 27. §-a [Haktv. 24/R. § (4) bekezdés] a műveleti területen megjelenő **Honvédség személyi állományába tartozó személyeket** is rögzít.
2. Az objektumba történő beléptetéssel kapcsolatban a tervezet 14. §-a [a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 54. § (4) bekezdés] nem tesz eleget az egyértelműen értelmezhetőség követelményének azzal, hogy a

ruházat *bemutatását* rögzíti, majd annak *átvizsgálásáról* rendelkezik. Tekintettel arra, hogy a vonatkozó indokolás sem fejtí, hogy mit ért a ruházat bemutatása alatt, így bizonytalanságot eredményez a rendelkezés.

3. Szintén az objektumba történő beléptetéssel kapcsolatosan a tervezet 23. §-ában [a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.) 21. § (3) bekezdés] rögzített 15 éves megőrzési idő szükségtelen készletezést eredményez. A vonatkozó indokolás sem tartalmaz érdemi információt ennek szükségességéről. Amennyiben egy esetleges bűncselekmény elkövetése kapcsán felmerülő büntethetőség elévülésének szabályaira figyelemmel készült e törvényi rendelkezés, úgy ez az indok nem elfogadható, hiszen e logika mentén bármely területen végzett adatkezelés esetében felmerülhetne ez az igény.

Szintén e szakasz (4) bekezdésének d) pontja az adatok továbbításánál lehetséges címzettként utal – közelebbről meg nem határozott – *hatósági jogkörű gyakorló szervre*, annak konkrét meghatározása nélkül. A címzettek megjelölése helyett egy tág gyűjtőfogalom rögzítése nem felel meg az adatvédelem alkotmányos követelményeinek [15/1991. (IV.13.) AB határozat, 144/2008. (XI. 26.) AB határozat).

4. A katonai rendészeti szolgálattal összefüggő adatkezelésekkel összefüggésben a 25. § rögzíti [Haktv. 24/M. § (6) bekezdés], hogy a felvételen szereplő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfelvévők elhelyezéséről, az *adatkezelés lényeges elemeiről*. Ezen általános rendelkezés ugyancsak nem tesz eleget az egyértelmű értelmezhetőség követelményének, a törvényben szükséges meghatározni e lényeges elemeket.
5. A biometrikus adatok felvétele – a tervezet 27. §-a [Haktv. 24/R. § (1) bekezdés] szerint a Honvédség kijelölt erői és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (a továbbiakban: KNBSZ) mint közös adatkezelők az érintett biometrikus adatait és természetes személyazonosító adatait kezelik a biometrikus adatok nyilvántartásában.

Ahogy azt már a 2019. október 21. napján kelt NAIH/2019/7495/2. számú véleményemben is rögzítettem, a nemzetbiztonsági szolgálatok feladatait és a szolgálatok által végzett adatkezelés szabályait a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) határozza meg. A KNBSZ nemzetbiztonsági feladataihoz kapcsolódó adatkezelés szabályainak összhangban kell lenniük az Nbtv. vonatkozó joganyagával. Az adatok beszerzésének lehetséges módjait az Nbtv. 39. § (1) bekezdés a)-e) pontjai sorolják fel. Az Nbtv. 39. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az érintett kötelező adatszolgáltatását az Nbtv. írhatja elő. Az Nbtv. nem tartalmaz olyan szabályt, amelyet biometrikus adataik megadására köteleznék az érintetteket, ezért a KNBSZ az érintett által önként megadott, nyílt forrásból származó, vagy titkos információgyűjtéssel megszerzett biometrikus adatokat kezelhet jogszerűen.

Továbbra is fenntartom a biometrikus adatok 50 éves megőrzési idejével

kapcsolatos korábbi, fentebb hivatkozott véleményemben kifejtett álláspontomat. Adatvédelmi szempontból nem fogadható el, hogy ugyanazon feltételekkel és időtartamban, differenciálatlanul történjen a biometrikus adatok kezelése a Honvédség erői és a szembenálló erők esetében.

Fenntartom az adatok törlésével kapcsolatos korábbi álláspontomat is, miszerint az nincs összhangban a személyes adatok védelmének alapvető követelményeivel és az Nbtv. adattörlésre vonatkozó szabályaival, hiszen a törvénytervezet nem tartalmazza a már szükségtelen, illetve a jogellenesen kezelt biometrikus adatok törlésének lehetőségét.

A Haktv. 24/S. §-ának tervezete több adatvédelmi problémát is felvet. Így az (1) bekezdés a) pontja nem rendelkezik arról, hogy mire vonatkozó nemzetközi szerződés esetében lehetséges a biometrikus adatok továbbítása. Továbbá ebben az esetben is indokolt lenne a differenciálás az érintettek tekintetében, így annak rögzítése, hogy kizárólag a szembenállók biometrikus adatait lehessen továbbítani.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése adatvédelmi szempontból elfogadhatatlanul hiányos, hiszen az érintett és a címzett megjelölése sem szerepel. Javasolt *elektronikus napló* keretei között szabályozni az adattovábbítási nyilvántartást az egyes törvények nyilvántartásokkal és elektronikus ügyintézésel összefüggő módosításáról szóló T/13262. számú törvényjavaslat 18. §-ában foglaltaknak megfelelően (a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 31/A. §).

Megjegyzem, hogy az előterjesztés indokolása egyáltalán nem tér ki arra – és abból következtetni sem lehet –, hogy a magyar katonák biometrikus adatainak nyilvántartása – különösen 50 évig – milyen okból indokolt. Továbbá arra sincs magyarázat az indokolásban, hogy miért kizárólag a KNBSZ igazgatója engedélyezheti az adattovábbítást, hiszen a Honvédség kijelölt erői ugyancsak adatkezelők.

Felhívom szíves figyelmét, hogy a tervezet nem található meg a Kormány által társadalmi egyeztetésre bocsátott jogszabály-tervezeteket tartalmazó honlapon. Javaslom ezért a tervezetnek a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvényben foglaltaknak megfelelő közzétételét.

Kérem Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszonyt, hogy szíveskedjenek észrevételeimet figyelembe venni.

Budapest, 2020. november 06.

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár